

TMMOB ÜCRETLİ VE İŞSİZ MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARI KURULTAYI SONUÇ BİLDİRGESİ

14-15 Kasım 2009'da İstanbul'da İTÜ Maçka Kampüsü Mustafa Kemal Amfisi'nde TMMOB Ücretli ve İşsiz Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Kurultayı gerçekleştirilmiştir.

TMMOB 40. Olağan Genel Kurulu'nda alınan karar gereği, sekreteryası Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) İstanbul Şubesi tarafından yürütülen Kurultayımız, 2 gün boyunca 20 saati aşkın bir sürede kayıtlı 788 meslektaşımızın katılımıyla yapılmıştır.

1976 yılında gerçekleştirilen 3. Teknik Elemanlar Kurultayı'nın ardından 22-23 Eylül 2007 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilen "TMMOB Mühendislik, İstihdam ve Ücretlendirme Sempozyumu" ile gündeme gelen ve yaşanan süreçle derinleşen sorunlar, Kurultay sürecinde kitlesel bir zeminde ele alınmaya çalışılmıştır.

Kurultayın etkin, verimli ve coşkulu bir zeminde gerçekleştirilmesi amacıyla Kurultay hazırlıkları kapsamında 8 bölgede (Adana, Ankara, Bursa, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Samsun, Zonguldak) çeşitli çalışmalar yürütülmüş, hazırlık toplantıları, işyeri toplantıları, paneller ve forumlar düzenlenerek tartışmalar yerel kurultaylara taşınmıştır.

Bu çerçevede,

- Adana Yerel Kurultayı, 6 Haziran 2009 tarihinde 50'ye yakın meslektaşımızın katılımıyla;
- Zonguldak Yerel Kurultayı, Bartın, Karabük, Karadeniz Ereğli ve Kastamonu'da yapılan hazırlık toplantılarının ardından 5 Eylül 2009 tarihinde 70'e yakın meslektaşımızın katılımıyla;
- Samsun Yerel Kurultayı, 26 Eylül 2009 tarihinde;

- Bursa Yerel Kurultayı, Balıkesir, Çanakkale, Yalova'da yapılan hazırlık toplantılarının ardından 4 Ekim 2009 tarihinde;
- İstanbul Yerel Kurultayı; üniversite, kamu çalışanları ve özel sektör çalışanı ve işsiz mühendislerle ilgili hazırlık toplantılarının ardından 17 Ekim 2009 tarihinde, 250'ye yakın meslektaşımızın katılımıyla;
- İzmir Yerel Kurultayı 150'ye yakın meslektaşımızın katılımıyla;
- Kocaeli Yerel Kurultayı 100'e yakın meslektaşımızın katılımıyla;
- Ankara Yerel Kurultayı, Afyon, Aksaray, Eskişehir, Kayseri, Kırıkkale, Kırşehir, Konya, Nevşehir, Yozgat'ta yapılan hazırlık toplantılarının ardından 24 Ekim 2009 tarihinde 200'e yakın meslektaşımızın katılımıyla gerçekleştirildi.

Ayrıca, Yerel Kurultaylar öncesinde birçok işyerinde ve organize sanayi bölgelerinde hazırlık toplantıları da yapılmıştır.

Bu çalışmalarla 5000'e yakın meslektaşımızla yüz yüze görüşülmüş, 40.000 broşür dağıtılarak meslektaşlarımızın süreçten bilgi sahibi olması sağlanmış; 1000'i aşkın üyenin katılımı ile yerel kurultaylar tamamlanmış, kurultaylarda alınan karar önergeleri ortaklaştırılarak merkezi kurultaya taşınmıştır.

Demokratik bir zeminde büyük bir coşkuyla gerçekleştirdiğimiz TMMOB Ücretli ve İşsiz Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Kurultayı'nda, Kurultay gündemine daha önceden sunulan ve kurultay esnasında verilen en az üç delegenin imzası olan karar önergeleri için kurultay katılımcılarına; iki lehte, iki aleyhte olmak üzere üçer dakika söz hakkı verilmiş, bu kapsamda Kurultayımızın birinci gününde 116, ikinci gününde ise 117 konuşmacı görüşlerinin kurultay delegasyonu ile paylaşılması sonrasında oylamaya gidilmiştir. Kurultay Düzenleme Kurulu'nun tavsiye kararı doğrultusunda oylamaya katılanların üçte ikisinin (2/3) kabulünü alan karar önergelerinin, oylamaya katılanların üçte ikisinin (2/3) kabulünü sağlayamayan karar önergelerinin Kurultay'da oylanarak şekliyle, dilek ve temennilerin TMMOB Genel Kurulu'na taşınması uygun bulunmuştur. Dilek ve temenniler bölümünde on dört konuşmacı söz almıştır.

Yerel kurultaylarda işsizlik, düşük ücretler, uzun çalışma saatleri, özlük haklarının gaspları konularında yapılan tartışmalar, çok sayıda mühendis, mimar ve şehir plancısının süreci anlamasını ve sürece katılmasını sağlamış; işten atılma korkusunun bireysel değil tüm meslektaşların yaşadığı sorunlar olduğunu göstermiştir. Kurultay aracılığı ile TMMOB ve bağlı odaların üyelerinin, emekçi mühendis, mimar ve şehir plancılarının sorunlarına odaklanma zemini oluşmuştur.

İki güne yayılan kurultayı engelleme girişimlerine rağmen ücretli ve işsiz mühendisler kurultaylarına sahip çıkmışlardır. Örgüt içi demokratik mekanizmaların önünü açan bir TMMOB için, mevcut sorunlar sahipleri/yaşayanları tarafından değerlendirilmiş, bu sorunlara yönelik çözümlerin üretilmesi, değişen üretim süreçlerine ve ilişkilerine dair TMMOB ve bağlı birimlerinin örgütsel yapılarının yeniden gözden geçirilmesi sağlanmıştır. Kurultay, bu yönleriyle emeğe yönelik saldırılara karşı örgütlü bir güç olarak TMMOB'nin toplumsal mücadele alanındaki yerini büyütmesi anlamında önemli bir dönüm noktası olmuştur.

Kurultayda belirginleşen yaklaşımlar ve görevler kısaca aşağıda özetlenmiştir:

Günümüzde mühendis, mimar ve şehir plancılarının konumları, teknolojinin, üretim ilişkileri ve üretici güçlerin gelişim ve dönüşümüne bağlı olarak tarihsel bir başkalaşım içerisinde. 1970'lerde dünya çapında uygulanmaya başlanan neo-liberal politikaların uzantısı olan ve 12 Eylül 1980 askeri darbesi ile meşrulaştırılan 24 Ocak kararlarının bir sonucu olarak, son 30 yılda baskın hale gelen eğilimle özel sektörde istihdam edilen ücretli mühendis, mimar ve şehir plancılarının sayısı çarpıcı biçimde artmıştır. Üretimin yeniden örgütlenişi, plansız ve altyapısız bir şekilde her ilde bir üniversite açılmasına bağlı olarak giderek artan mezun sayısı ve sıklaşan krizler, bir taraftan meslektaşlarımızın emeğini daha vasıfsız bir emek türü haline getirirken, diğer taraftan da ucuz iş gücünün oluşmasına dolayısıyla sömürünün daha açık hale gelmesine neden olmuştur. Kapitalist üretim ve sermaye egemenliğinin çok daha büyük ölçüklere ulaşması ve yeni üretim teknolojilerinin geliştirilmesi ile birlikte yalnızca mühendis, mimar ve şehir plancısı emeği değil her türlü vasıflı emek (doktor, avukat, öğretmen, sanatçı için vs.) değersizleştirilmiştir.

En temel haliyle diplomalı işsizlik, çalışma koşullarının kötüleşmesi, çalışma saatlerinin uzaması, düşük

ücretler, iş güvencesinden yoksun mezarda emeklilik dayatması olarak meslektaşlarımızın hayatlarına yansıyan bu süreçle birlikte iç rekabet de artmıştır. Son yıllarda daha çok yaşanan ve krizle birlikte görünür hale gelen bu sorunların etkisiyle kurultayın temel çizgisine oturan ücretli ve işsiz mühendis, mimar ve şehir plancısı emeğinin korunması, ekonomik ve özlük hakları ile ilgili talepleri, çözülmesi gereken sorunlar olarak ortaya çıkmıştır.

Bu talepler hem içerikleri bakımından hem de meslektaşlarımız için belki de ilk defa ortak akılla ve kitlesel zeminde tartışılmış olmalarından ötürü anlamlı ve geleceğe taşıyıcıdır.

Ücretli ve işsiz meslektaşlarımız için tek çıkış yolu, yaratılan iç rekabeti çözecek şekilde örgütlenmekten, mücadeleyi bireysel mücadeleler olmaktan çıkarıp sınıf mücadelesi haline getirmekten ve sınıf dayanışmasını yükseltmekten geçer. Bu anlamıyla TMMOB'nin üyelerinin yaklaşık %80'ini oluşturan ücretli ve işsiz mühendis, mimar ve şehir plancılarının yaygınlaşarak artan hak gasplarına cevap verecek politikaların oluşturulması ve örgütlenme modellerini geliştirmesi önemli bir görev olarak durmaktadır.

Bu kapsamda ücretli ve işsiz meslektaşlarımız hem meslek odalarında hem de sendikal örgütlenmelerde daha katılımcı bir tarzda taleplerini yükselterek yer almalıdırlar.

Sınıf mücadelesini yükseltmeyi hedefleyen bir TMMOB, çalışan teknik görevlilerinin tüm ekonomik ve sosyal haklarını tanımalı, uygulamalarının takipçisi olmalı ve toplu iş sözleşmelerinde bunları savunmalı, sınıfın örgütlenmesinin yolu olan sendikalaşmanın önünü tümüyle açmalıdır.

Meslektaşlarımızın çalışma yaşamında karşılaştıkları sorunlara ilişkin TMMOB İl Koordinasyon Kurulları (İKK) ve Odalar bünyesinde bir an önce:

- Hukuk birimleri oluşturulması,
- Örgüt içi dayanışmanın güçlendirilmesi için dayanışma fonu oluşturulması,
- Ücretli ve işsiz mühendisler bürosu kurulması,
- Çalışma koşullarını takip etmesi,

- Örgütlenmenin yaygınlaştırılması için TMMOB İşyeri/ Bölge temsilciliklerinin oluşturulması,
- Odalarda ve İKK'larda Kadın Komisyonları kurulmasına ve TMMOB'de Kadın Sekreteryası oluşturulması;
- Öğrenci örgütülüğünün TMMOB ve birimlerinde güçlendirilmesi, akademisyenlerle ortak mücadelenin geliştirilmesi karşımızda vazgeçilmezlikler olarak durmaktadır.

Örgütümüzde bazı odalar tarafından yürütülmekte olan yetkin/yetkili/uzman mühendislik gibi, mühendis emeğini ucuz işgücü haline getirecek ve üyeleri arasında bir eşitsizlik ve rekabet yaratacak tüm uygulamalar terk ve mahkum edilmelidir.

TMMOB, mühendis sigortalarının gerçek ücretler üzerinden yatırılmaması ya da sigortasız çalıştırma, fazla mesailerin kayıt altına alınmaması ve fazla mesai ücretlerinin ödenmemesi, çalışma saatlerinin artması ve esnemesi, sosyal hakların sürekli tırpanlanması, izinlerin işveren tarafından gasp edilmesi, yasal olmayan sözleşmelerin imzalatılması, görev tanımı dışında işlerin yüklenmesi, çalışma koşullarının sürekli ağırlaşması, imza atma konusunda zorlamalar yapılması, yasaların öngördüğü çalışma saatlerine uyulmaması sorunlarını içeren öncelikli olarak yasal hakların uygulanması için Yasadışı Çalıştırmaya Karşı Mücadele Programı oluşturur ve diğer emek ve meslek örgütleriyle bu program etrafında mücadeleyi geliştirir. Ayrıca haftalık çalışma süresinin 35 saate düşürülmesi ve emeklilik yaşının düşürülmesi için mücadele eder.

TMMOB, emperyalist bağımlılık ilişkilerinin bütün yönlerine karşı mücadeleyi esas alan bir yaklaşımla, özelleştirme ve piyasalaştırma uygulamalarına son verilmesini; eğitim, sağlık, enerji, haberleşme, ulaşım, barınma, gıda ve su gibi temel hizmet alanlarının ve kamusal denetimin piyasa alanından çıkarılmasını savunur. TMMOB, halkın bu hizmetlere kamusal bir hak olarak, insanca yaşam için temel gereksinim olan miktarına, ücretsiz erişiminin sağlanması amacıyla diğer emek örgütleriyle aynı safta yer alır.

Kurultayda yukarıda değinilenlerin yanı sıra üniversitelerin ticarileştirilmesine karşı parasız, demokratik, bilimsel ve anadilde eğitim talebinden, eğitim ve sağlık hizmetlerinin toplumsal ihtiyaçlar doğrultusunda düzenlenmesini savunmaya kadar bir dizi konu ele alınmıştır.

Kurultayımız üye tabanımızın iradesiyle alınan tüm kararların takipçisi ve uygulayıcısı olacaktır. Kurultayda bilim ve mühendislik uygulamalarında toplumsal faydanın ve kamu yararının gözetilmesini esas alan politikalar oluşturacağına; sermayenin siyasal iktidarı ve organlarının uygulanmak istenen her türlü baskıya karşı, TMMOB'nin örgütsel bütünlüğünü temel alarak, var olan emekten ve halktan yana örgütlü mücadele geleneğini devam ettireceğine bir kere daha vurgu yapılmıştır.

TMMOB Ücretli ve İşsiz Mühendis Mimar ve Şehir Plancıları Kurultayı, krizin giderek derinleştiği, hak gasplarının ve işten atılmaların yaygınlaştığı bir dönemde TMMOB üyelerinin büyük çoğunluğunu oluşturan ücretli çalışan ve işsiz meslektaşlarının sorunlarının, emekçi halkın sorunlarından bağımsız olamayacağı gerçeğinden hareketle TMMOB'nin bu alandaki çalışmalarını ve örgütsel mücadelesini üye tabanının iradesiyle sürdürmeye devam edeceğine, alınan kararların gerek TMMOB Genel Kurulu'na giden süreçte gerekse de Genel Kurul'da değerlendirilerek yol gösterici olacağına inanmaktadır.

Hayatın dayatmalarının ve iradi tercihlerimizin sonucu yapılmış bu çalışmanın TMMOB'nin tarihinde anlamlı bir yere oturacağı kuşkusuzdur. Bu saptamaların uygulamada başarısının her üyenin süreci ve kurumu sahiplenmesinden geçtiği de bilimsel bir gerçekliktir.

Not: Kurultayda alınan ve alınamayan kararlar, dilek ve temenniler TMMOB Metalurji Mühendisleri Odası www.metalurji.org.tr web sitesinden görülebilir.